

Manhattans enda glashytta

Två glaskonstnärer från Göteborg har funnit sitt Mecka i Little Italy i New York.

I Manhattans enda glashytta, som drivs som ett konstnärskollektiv, får Reino Björk och Hans Frodhe utlopp för sin experimentlusta och kan utveckla sin konst. — I Sverige är glaskonsten så styrd av traditioner, säger Reino. Jag vill experimentera mer med mitt glas än vad jag gjorde tidigare och det kan jag göra här.

Reino Björk utbildade sig på Orrefors glasskola och hade under fyra år en glashytta i Kronhusbodarna i Göteborg.

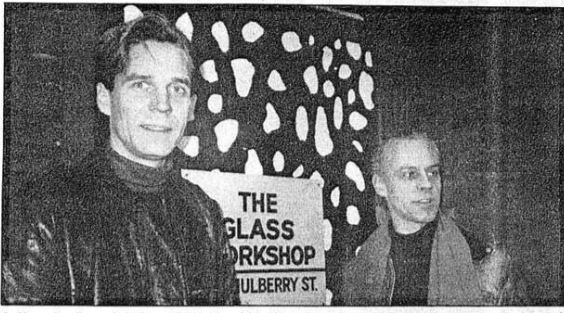
Nu har han varit i New York i nästan ett år och arbetar förutom med sitt eget glas också som studiomanager, dvs han ser till att allt fungerar som det skall i glasverkstaden.

The Glass Workshop ligger på 142 Mulberry Street i Little Italy. Bakom den svarta dörren med vita prickar, sluttar en lång smal hall. På väggen sitter montrar som visar ett axplock av det som skapas i verkstaden; skulpturer av neonglas, sirliga venetianska vinglas, grått färgade urnor med taggräs...

Värmen från ugnarna är det första som möter oss uppe i verkstaden. Den känns behaglig, ute är det flera minusgrader.

En smältugn, fyra uppvärmningsugnar och två avkylningsugnar gör verkstaden så varm att en del av glaslåsarna jobbar i bara shorts och t-shirt.

Vid en av ugnarna håller Reino som bäst på att blåsa en svenska brännvinsflaska.

● Hans Frodhe och Reino Björk jobbar i Manhattans enda glashytta. Tillsammans med amerikanska glasartister kan de här hitta nya vägar för sin konst.

Hans får hjälp av Steven Easton, som samtidigt lär sig tekniken. Workshopen bygger på att alla är villiga att hjälpa varandra. Till Reinos flaska skall Steven sedan gjuta en byst av Gustav Vasas korb. Den viktigaste drivkraften, det som gör Workshopen till en varm och kreativ miljö är just att man stöder och inspirerar varandra till att hela tiden gå vidare. Skaparglädjen och äventyrlustan flödar. Men själva glashytan är bara en del av New York Experimental Workshop. Här finns dessutom ett galleri och man tillverkar USAs ledande glastidning — New Work.

Workshopen har undervisning för konsulerande och genom att glaskonstnärerna ställer upp som lärare kan de få gratis arbetsplats i hyttan. Varje år utses också stipendiater, som får en plats i studion plus en mindre lön. — I år är Hans Frodhe en av stipendiaterna. Hans är född i Göteborg och uppvuxen i Västerås.

— Jag kom hit 1981, berättar Hans. Hemma hade jag arbetat med glaspaneler som jag ville belysa med neon. Men för att arbeta med neon i Sverige måste du vara elektriker och ha licens.

Perfekt arbetsplats
Workshopen på Manhattan blev den perfekta arbetsplatsen för Hans. Han gjorde lay-outen till tidningen och fick tillfälle att arbeta med sitt glas på det sätt han ville.

Hans gör skulpturer och tavlor. För att ge glaset ytterligare en dimension använder han ofta neon. — Glas är ett mycket spännande material, tycker Hans. Det är transparent och formbart. De begränsningar som finns, finns egentligen bara hos dig själv.

Hans tycker liksom Reino att glaset i USA är mer experimentellt och inte lika bundet vid nytto- och bruksglas som det svenska.

— I Sverige styr de stora glasbruken fortfarande

mycket av tillverkningen, menar Reino. Även om du har egen hytta, tvingas du att inrikta dig på bruksglas för att kunna försörja dig eftersom kostnaderna är så höga.

— Då är det svårt att få tid över till att prova sig fram till det man egentligen vill hålla på med.

Glasstudios

Reino jobbar bland annat med en teknik som kallas "Slumping and Fusing". Han smälter ihop planglas i olika färger och formar det till stora fat. Glaskonsten var även i USA tidigare begränsad till de stora glasbruken. Men så i början på sextiotalet upptäckte man att det gick att göra små ugnar.

Mindre hyttor, "glasstudios", byggdes och hantverkaren och formgivare blev samma person.

"Studioglass movement" har denna rörelse kallats och den har varit upphovet till att de mest skilda former av glaskonst skapats. För att fler skall få prova på glas

som ett uttrycksmedel är en av stipendieplatserna på Workshopen reserverad för en konstnär som arbetar i annat material. Det har visat sig vara inspirerande för glasartisterna. Man är även intresserade av att knyta kontakter med konstnärer från andra länder.

— Vi är mycket glada att ha Reino och Hans här hos oss, säger Tina Yelle som ansvarar för Workshopen.

— Det är givande för oss att få hit glaskonstnärer från andra länder, som kan dela med sig av sin kunskap. Och svenskt glas har en hög kvalitet. Workshopen är öppen alla dagar och nästan dygnet runt. Hit kommer besökare från hela världen. Kungen och Silvia till exempel.

— Vid sitt USA-besök i april är de inbjudna till utställningen "New Swedish Emigrants" i Workshopens galleri.

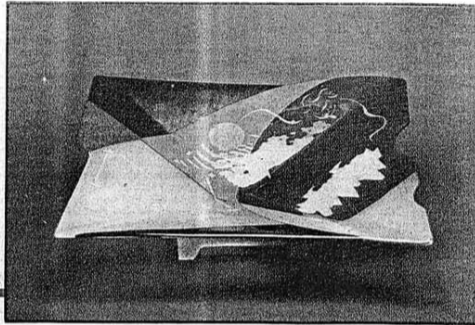
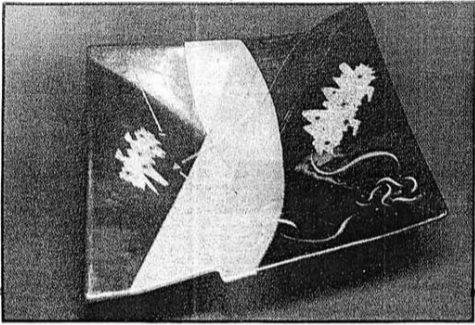
Visning i Sverige
Åtta svenska konstnärer som sökt sig till New York är representerade.

Förutom Reino Björk och Hans Frodhe ställer fyra målare och två fotografier ut.

I november visar Hans Frodhe sitt glas i Stockholm och i Göteborg. Reino planerar också att visa sina nya alster i Sverige. Men det är i New York de vill vara verkamma.

— Jag vill stanna här, säger Reino. Det har funkat bra för mig. Även om det är hårt finns det ljusspringor. De tänker jag ta tag i.

Text och bild:
ANNA BROMAN
och
EVALIS BJÖRK

● Reino Björk gör stora fat i en teknik som kallas "Slumping and Fusing", färgat planglas smälts ihop och formas.

● Hans Frodhe använder ofta neon i sina glaskulpturer.